

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Vår referanse: 594531/v1
Deres referanse:
Dato: 03.01.2013

Høring – forslag til endring av forskrift om grasrotandel

Norges idrettsforbund takker for at vi har fått anledning til å bli hørt om den foreslåtte endringen.

Overordnet:

Helt overordnet er det viktig for Norges idrettsforbund å fastslå viktigheten av nettopp den balansen som høringsdokumentet selv trekker opp, mellom hensynet til kontroll og de frivillige organisasjoners autonomi. Det offentlige må fortsatt bestrebe seg på å forenkle støtteordninger. Ordninger som er ment å understøtte frivillighet og frivillige organisasjoner, må ikke unødige byråkratiseres, og staten må ikke gjøre til forvaltning det som hører til forening.

Norges idrettsforbund er derfor glade for at departementet presiserer at det har søkt å balansere målet om å redusere omfanget av misbruk mot målet om at ordningen skal være enkel å praktisere for organisasjonene.

Grasrotandelen er et velkomment tilskudd til alle de 12 000 idrettslag under idrettsforbundsparaplyen. Den utgjør en direkte grunnstøtte til lokalledet. Den kommer uten unødige føringer og den virker mobiliserende på lokalsamfunnet om den lokale organisasjonen.

Idrettsforbundet støtter således Kulturdepartementets intensjon om å sikre at grasrotandelen forbeholdes de frivillige organisasjonene og at den ikke skal gå som fortjeneste til private aktører.

Multix:

Norges idrettsforbund støtter forslaget til endring av grasrotandelen for Multix slik at ressurser gjennom tippnøkkelen styrkes på bekostning av grasrotandelen. På den måten styrkes selve tippnøkkelen, og et større antall organisasjoner får ta del i overskuddsdelingen.

Dokumentasjon av frivillig innsats:

Det fremgår ikke tydelig av selve den nye § 3 hvorvidt man ønsker å pålegge organisasjonene en dokumentasjon av frivillig innsats eller ikke, men i departementets høringsbrev kan det tolkes dithen. Norges idrettsforbund ønsker ikke et krav om dokumentasjon av frivillig innsats, fordi det vil gjøre ordningen mer byråkratisk og påføre lokalleddene økt arbeidsbyrde - og kanskje bidra til redusert frivillig innsats. Det er allerede et krav i NIFs lov om at alle medlemsorganisasjonene skal være selveiende, frivillige og medlemsbaserte og dette kontrolleres allerede av vår organisasjon. Fra idrettens side er et ev. krav om dokumentasjon av frivillig innsats unødvendig og uhensiktsmessig.

Frivillighetsregisteret:

Idrettsforbundet stiller seg også bak ønsket fra Frivillighet Norge om at Frivillighetsregisteret må utvikles slik at det kan brukes som verktøy for deltakelsen i grasrotordningen. Da må i alle fall muligheten for integrasjon av medlemsregistre mellom organisasjonens egne registre og Frivillighetsregisteret utvikles.

Særskilte rapporteringskrav:

Norges idrettsforbund er skeptiske til at alle organisasjoner som mottar mer enn 1G i grasrotandel årlig og som ikke har en plikt til å rapportere regnskapstall til et sentralledd, skal levere et skjema med oversikt over bruken av grasrotandelen direkte til Lotteritilsynet. Vi er skeptiske av flere grunner:

- Grasrotandelen skal være en grunnstøtte til lokale foreninger. Et krav om særskilte regnskaper og rapporteringer for akkurat disse pengene virker i strid med den forutsetningen.
- Grasrotandelen vil uansett utgjøre en begrenset sum i forhold til den samlede inntektssiden i det enkelte idrettslagets økonomi. Det vil være umulig å dokumentere den eksakte bruken av disse avgrensede midlene innenfor idrettslagets driftskostnader forøvrig.
- I tillegg har alle idrettslag krav om revisjon. Idrettslag med en omsetning på mer enn 5 millioner kroner skal i tillegg ha engasjert registrert eller statsautorisert revisor. Vi tror at mange av idrettslagene som mottar mer enn 1G fra grasrotmidler allerede er underlagt denne ordningen.
- Idrettskretsene kan pålegge alle idrettslag å levere regnskaper allerede i dag, og det gjennomføres en omfattende stikkprøvekontroll. På bakgrunn av sjablonmodellen for overføring av momskompensasjon, skal disse stikkprøvene ytterligere trappes opp for å sikre ordningen mot misbruk.

Det virker på Norges idrettsforbund som om det ville være mer formålstjenlig for Lotteritilsynet å samarbeide med paraplyorganisasjonene om regnskapsinnsyn de gangene det foreligger mistanke om misbruk, fremfor å iverksette en helt ny ordning i parallell til ordninger som allerede finnes i dag.

Plikt til å avklare mistanke:

Det virker også urimelig at Lotteritilsynet skal gis hjemmel til midlertidig stans av utbetaling av grasrotandel uten samtidig å måtte ha en plikt til raskt å avklare mistanken, ev. at det angis en ytre tidsramme for hvor lenge utbetalingen kan stanses. Norges idrettsforbund ønsker selvsagt ikke at organisasjoner som misbruker

ordningen skal kunne fortsette med det, men det må kunne forventes at en mistanke avklares i den ene eller den andre retning så raskt som mulig.

Karantenebestemmelser:

I nye § 3 foreslås det strenge karantenebestemmelser for personer som har vært medlem eller varamedlem i styret i foreninger der misbruk av grasrotandelen er skjedd. Norges idrettsforbund mener dette er et alvorlig inngrep i organisasjonsfriheten. Det kan ikke være det offentlige - kun gjennom forskrift - som avgjør hvem som skal være valgbare i frivillige organisasjoner. Etter Idrettsforbundets mening må det være straffelovens bestemmelse om rettighetstap som gir hjemmel for å kunne fradømme en person retten til å inneha tillitsverv i frivillige organisasjoner - ikke forskriftene til grasrotandelen.

I nye § 5 mener Norges idrettsforbund formuleringen «Andelen skal ikke gå til berikelse av for en lukket krets» er ny, fremmed og uklar. Vi foreslår at departementet bruker samme formulering som for tildeling av spillemidler.

§ 9:

Av mer prinsipiell karakter ønsker Norges idrettsforbund å problematisere adgangen nye § 9 gir til å slå sammen flere enheters grasrotandel dersom styresammensetning, medlemsmasse eller andre forhold tilsier dette. Rent bortsett fra at dette kanskje er snakk om separate juridiske enheter, er det helt vanlig i allianseidrettslag at samme person er medlem av flere deler av allianseidrettslaget - for eksempel både fotball og håndball. Det er heller ingen ting til hinder for at styret i hovedlaget kan være delvis personidentisk med styrene i særvidrettene som er del av idrettslaget, men som sagt, separate juridisk enheter.

Avslutningsvis ønsker Norges idrettsforbund igjen å presisere det positive med hele grasrotordningen. Vi mener fortsatt at ordningen har et stort uutnyttet potensial og vil gjerne sammen med andre, bidra til at dette potensialet blir realisert - uten misbruk av ordningen.

Med vennlig hilsen

Øystein Dale
Ass. generalsekretær

Per Tøien
Kommunikasjonssjef